

zaaknummer 2014W1320

Datum beslissing: 19 mei 2015

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. M.L.J. Bomers, advocaat te Nijmegen,

tegen:

[naam],
geboren in [jaar],
wonende te [plaats],
lid van de Congregatie van de Paters Maristen Nederland,
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna te noemen: aangeklaagde,
juridisch adviseur: mr. A.M.W. Verdegaal, werkzaam te [plaats].

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 30 september 2014.

Op 21 januari 2015 is bij de griffie namens aangeklaagde een verweerschrift ingekomen van mr. Verdegaal voornoemd.

Op 16 februari 2015 heeft de griffie een brief ontvangen van pater [naam] , regionaal overste van de Paters Maristen Nederland.

Op 28 april 2015 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen en heeft zijn standpunt nader mondeling toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. Bomers. Aangeklaagde is verschenen en werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. Verdegaal.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1 Klager was als kind misdienaar in de kerk in [plaats]. Aangeklaagde woonde in het klooster Loreto in Lieveelde en gaf op de school van klager godsdienstonderwijs.

Op zondagmiddag gingen veel jongeren naar het klooster [naam], zo ook klager. Er waren daar onder andere volières en de kinderen konden foto's maken en in de donkere kamer (hierna: doka) zelf ontwikkelen.

Aangeklaagde nam klager regelmatig mee naar de doka voor het ontwikkelen van foto's. Al tijdens één van de eerste keren begon aangeklaagde klager te betasten. Aangeklaagde deed de broek van klager open, ging met zijn hand in klagers onderbroek en betastte zijn geslachtsdeel. Aangeklaagde trok klager ook wel eens bij zich op schoot en betastte hem dan uitvoerig. Klager kon, achteraf gezien, duidelijk voelen dat aangeklaagde een erectie kreeg.

Klager bleef regelmatig naar [klooster] komen en had een dubbel gevoel. Enerzijds vond klager aangeklaagde een heel aardige man, vond hij de persoonlijke aandacht prettig en was de sfeer in [klooster] prettig en ontspannen, maar anderzijds voelde klager wel dat er iets niet klopte en voelde hij zich heel ongemakkelijk bij de gedachte dat aangeklaagde hem weer zou gaan betasten.

Het misbruik vond steeds op ongeveer dezelfde wijze plaats, soms in de doka, soms ook op de eigen kamer van aangeklaagde en ook wel eens in de kelder.

Na verloop van tijd begon klager steeds meer te beseffen dat de handelwijze van aangeklaagde niet deugde. Het was inmiddels een gewoonte geworden dat aangeklaagde hem aanhaalde en betastte. Klager was geheel in zijn macht en wist niet hoe hij uit die situatie kon komen.

Op een gegeven moment heeft klager tegen aangeklaagde gezegd dat hij het niet meer wilde. Aangeklaagde heeft klager daarna niet meer aangeraakt.

In totaal is klager rond het jaar 1974, gedurende een periode van anderhalf à twee jaar, ongeveer 15 tot 20 keer seksueel misbruikt door aangeklaagde. Aanvankelijk herinnerde klager zich dat het misbruik had plaatsgevonden toen hij 8 à 9 jaar oud was. Ter zitting heeft hij verklaard dat hij ouder moet zijn geweest, ongeveer 12 à 13 jaar oud.

2.2 In de puberteit dronk klager veel en wilde hij niets met meisjes te maken hebben. Toen hij 19 jaar was, kreeg hij voor het eerst verkering.

Na zijn HBO-opleiding [opleiding] is klager eind jaren '80 gaan werken in de jeugdzorg bij een instelling. Toen klager daar in aanraking kwam met seksueel misbruik tussen jongeren onderling en jongeren en leiders had klager daar grote moeite mee. Enkele jaren later werd klager door de politie meegedeeld dat aangeklaagde was 'opgepakt' en verhoord en dat hij in het verhoor onder andere de naam van klager had genoemd. Klager heeft de vraag van de politie, of het klopte dat aangeklaagde hem seksueel had misbruikt, bevestigend beantwoord. Verder wilde klager er niets over kwijt. Ook thuis had hij er nog niet over verteld.

Een jaar na de geboorte van zijn dochter heeft klager voor het eerst tegen zijn vrouw iets losgelaten over het seksueel misbruik door aangeklaagde.

Klager heeft in zijn latere leven veel moeite gehad met het misbruik dat aangeklaagde bij hem had gepleegd. Klager had moeite met intimiteit. Klager en zijn vrouw zijn enkele jaren in relatietherapie geweest.

2.3 Het is klager bekend dat aangeklaagde het seksueel misbruik heeft erkend. Voorts is het klager bekend dat meerdere slachtoffers een klacht bij het Meldpunt Seksueel Misbruik RKK hebben ingediend.

Klager vraagt om schriftelijke erkenning en excuses van aangeklaagde en van de Paters Maristen. Dit is essentieel voor klager vanwege de diepe impact die het seksueel misbruik op zijn (gezins-)leven heeft (gehad).

3. Het verweer (zakelijk weergegeven)

In [maand] [jaar] werd aangeklaagde door de politie aangehouden op verdenking van ontucht met minderjarigen. Aangeklaagde heeft toen alle feiten bekend en werd veroordeeld tot anderhalf jaar gevangenisstraf, waarvan zes maanden voorwaardelijk, wegens ontucht met minderjarige jongens uit [plaats] en omgeving.

Aangeklaagde zag vervolgens af van alle werk in de kerk en ging in therapie. In [jaar] is hij vertrokken naar [regio] en heeft hij zijn vorige leven als pater achter zich gelaten. De door hem gevolgde therapie heeft daaraan bijgedragen.

Aangeklaagde kan zich klager nog goed voor de geest halen en herinnert zich dat hij met klager een goed contact had. Aangeklaagde erkent dat hij zich meermalen schuldig heeft gemaakt aan seksueel misbruik van klager. Klager was destijds wel jaren ouder dan 8 à 9 jaar. Per [datum] ging aangeklaagde aan het werk als jongerenpastor en assisteerde hij ook in de parochiekerken bij vieringen. Klager kan aangeklaagde niet eerder dan eind 1974 als misdienaar hebben meegemaakt. Bovendien is aangeklaagde in 1972-1973 pas begonnen met het bouwen van een volière op [klooster], hetgeen enige jaren in beslag heeft genomen. Hieruit kan worden geconcludeerd dat de in het klaagschrift beschreven gebeurtenissen op zijn vroegst in 1974-1975 kunnen hebben plaatsgevonden. Klager was toen 12 à 13 jaar oud, en niet 8 à 9 jaar.

Aangeklaagde schaamt zich diep over zijn gedrag en snapt nu absoluut niet dat dat toen heeft kunnen gebeuren. Wat de psychische gevolgen kunnen zijn van het betrekken van jonge jongens bij seksuele handelingen van volwassenen weet aangeklaagde pas sinds zijn strafzaak. Als hij daarvan eerder op de hoogte was geweest, dan zou hij zijn handelen beslist achterwege hebben gelaten. Aangeklaagde ziet in dat hij misbruik heeft gemaakt van zijn machtspositie.

Het treft aangeklaagde zeer dat het misbruik nogal wat impact heeft gehad op het leven van klager. Aangeklaagde wil dan ook de pijn die klager heeft ervaren erkennen en zijn oprechte verontschuldigen aanbieden voor hetgeen hij klager destijds heeft aangedaan.

4. Reactie Congregatie (zakelijk weergegeven)

De regionaal overste van de Paters Maristen, pater [naam], heeft in een schriftelijke reactie de gebeurtenissen en handelingen geschetst na de aanhouding van aangeklaagde in 1992 en zijn strafrechtelijke veroordeling eind [maand] [jaar].

Aangeklaagde heeft zijn schuld bekend, heeft niet geprobeerd zijn gedrag goed te praten en heeft zijn conclusies getrokken. Zo heeft hij vanaf zijn aanhouding/veroordeling volledig afgezien van welke kerkelijke functie dan ook. Aangeklaagde beseft nu maar al te goed wat hij heeft aangericht en neemt zijn volle verantwoordelijkheid.

De klacht van klager heeft pater [naam] zeer geraakt. Zeker in een klooster zou je er op moeten kunnen rekenen dat je in een veilige omgeving bent. Tot zijn grote spijt en schaamte heeft de Congregatie in de persoon van aangeklaagde dit vertrouwen geschonden door klager seksueel te misbruiken. Namens de Congregatie biedt pater [naam] klager hiervoor oprechte excuses aan.

5. De beoordeling

5.1 Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

5.2 Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

5.3 Er zijn ruim veertig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het tijdsverloop zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken.

Voor de Klachtencommissie is aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden. De Klachtencommissie acht aannemelijk dat klager meermalen onzedelijk is betast door aangeklaagde.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt, in de eerste plaats door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld.

Daarnaast heeft aangeklaagde volledig erkend dat hij zich aan seksueel misbruik van klager schuldig heeft gemaakt. De Klachtencommissie wil hierbij haar waardering uitspreken voor de wijze waarop aangeklaagde dit heeft gedaan; aangeklaagde heeft dit niet alleen op schriftelijke wijze gedaan, maar is ook ter zitting verschenen om ook nog eens persoonlijk aan klager zowel mondeling als schriftelijk zijn oprechte spijt te betuigen, excuses aan te bieden en ronduit te erkennen dat hij fout is geweest. Aangeklaagde is in [maand] [jaar] reeds strafrechtelijk veroordeeld vanwege het plegen van ontucht met negen minderjarige jongens uit het dorp [naam]. Ook in die tijd heeft aangeklaagde volledig zijn schuld bekend.

Voorts wordt de verklaring van klager nog ondersteund door de inhoud van het formulier 'Toestemming gebruik melding/klacht als steunbewijs' (meldingsnummer 2010-0209), alsmede door de adviezen in de zaken met zaaknummers 2011T497 en 2013W1051, waarin soortgelijke klachten van twee andere personen jegens aangeklaagde gegrond zijn verklaard.

5.4 Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas twaalf jaar oud. Aangeklaagde was voor hem een persoon die hij had moeten kunnen vertrouwen.

5.5 Gelet op het feit dat aangeklaagde sinds de jaren [jaartal] van de vorige eeuw, na zijn aanhouding en veroordeling, geen kerkelijke functie meer bekleedt, zal de Klachtencommissie geen maatregelen tegen hem adviseren. Aangeklaagde is reeds strafrechtelijk veroordeeld, heeft zijn - naar eigen zeggen verdiende - straf uitgezeten en is door de gevolgde therapie tot het inzicht gekomen van de gevolgen van het door hem gepleegde seksueel misbruik. Aangeklaagde heeft ter zitting zowel mondeling als schriftelijk het leed van klager erkend en zijn oprechte spijt betuigd. Ook de Congregatie heeft reeds in haar schriftelijke reactie aan klager excuses aangeboden.

De Klachtencommissie hoopt dat de gegrondverklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klager is aangedaan en de gedane oprechte spijtbetuiging kunnen bijdragen aan de vermindering van dat leed.

5.6 Klager heeft niet om een financiële vergoeding gevraagd. De Klachtencommissie wijst klager erop dat, bij een gegroundverklaring van de klacht door de kerkelijk gezagsdrager, hij zich voor het verkrijgen van schadevergoeding kan wenden tot de Compensatiecommissie.

5.7 De Klachtencommissie geeft tot slot klager nog in overweging dat hij, indien gewenst, hulp kan krijgen bij de verdere verwerking van zijn leed via het Platform Hulpverlening (contactpersoon: mevrouw Milena Milic).

6. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de regionaal overste van de Congregatie van Paters Maristen Nederland de klacht geground te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 19 mei 2015 door:

mr. G.A.M. Stevens, voorzitter, dr. P.J.A. van Panhuis en mr. A.M.T. Denekamp-Mulder, leden, bijgestaan door mr. S.R.M.I. Roos-Bollen, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

mr. G.A.M. Stevens,
voorzitter

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager, aangeklaagde en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager, aan klager en aangeklaagde verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager en aangeklaagde schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.